

Handleiding werkpleklersen

Voor de werkplekbegeleider

Inhoud

Inleiding.....	3
1. Algemene informatie.....	4
Programmatisch toetsen.....	4
Werkplekieren	4
Veranderingen m.b.t. het werkplekieren.....	4
2. Feedback geven op bewijzen	6
Inleiding.....	6
2.1 Wat te doen als een aanstaande leerkracht je toegang geeft tot Portflow?	6
2.2 Hoe geef je feedback op bewijzen?	7
BKC-feedback	9
3. Advies geven d.m.v. de voortgangsevaluatie	10
Inleiding.....	10
3.1 Hoe geef ik advies over het werkplekieren d.m.v. de voortgangsevaluatie?	10
Bijlagen	12
Bijlage 1 Begrippenlijst.....	12
Bijlage 2 Feedbackkader voor voortgangsevaluaties.....	13

Inleiding

Beste werkplekbegeleiders,

Het afgelopen studiejaar zijn we gestart met een nieuw curriculum voor onze eerstejaars aanstaande leerkrachten in de voltijd en deeltijd pabo-opleiding. Het komende studiejaar start het tweede jaar van dit nieuwe curriculum voor de tweedejaars aanstaande leerkrachten. Dit nieuwe curriculum is in samenwerking met collega's uit het werkveld samengesteld.

Vanuit de leeruitkomsten zijn kernconcepten en onderliggende thema's ontwikkeld. Dit zijn de uitgangspunten voor een kennisrijk curriculum, de regie op het eigen leerproces en de koppeling tussen theorie en praktijk. Het nieuwe curriculum biedt veel ruimte voor persoonlijke aandacht.

Meer informatie over de onderwijsvernieuwing en de inhoud van het nieuwe curriculum vind je op de website: [Curriculumvernieuwing - IPABO](#)

In deze handleiding lichten we toe op welke twee manieren de werkplekbegeleider de aanstaande leerkracht ondersteunt in het nieuwe curriculum, namelijk door het geven van feedback op bewijzen en het geven van een advies d.m.v. een voortgangsevaluatie. In het eerste hoofdstuk geven we meer inhoudelijke informatie over de toetsing en het werkplekleren. In het tweede en derde hoofdstuk lichten we de stappen toe om aanstaande leerkrachten feedback en/of advies te geven. In de bijlage vind je een begrippenlijst.

Bedankt dat jullie onze aanstaande leerkrachten begeleiden in het werkplekleren en daarmee hun groei tot aanstaande leerkracht!

1. Algemene informatie

Programmatisch toetsen

Hogeschool IPABO werkt volgens de principes van programmatisch toetsen. Dit betekent dat de aanstaande leerkracht gedurende het studiejaar de tijd krijgt om zich te ontwikkelen en op verschillende momenten informatie verzamelt over het functioneren als aanstaande leerkracht en de doorgemaakte ontwikkeling. Tijdens de opleiding en het werkplekleren werkt de aanstaande leerkracht aan doelgerichte activiteiten, bewijzen genoemd. Aanstaande leerkrachten verzamelen feedback van verschillende betrokken actoren (zoals werkplekbegeleiders, schoolopleiders, opleidingsdocenten, vakdocenten en/of mede aanstaande leerkrachten) en gebruiken deze om hun handelen onder de loep te nemen en zich verder te ontwikkelen.

Deze bewijzen en de bijbehorende feedback verzamelt de aanstaande leerkracht in een portfolio. Dit portfolio helpt aanstaande leerkrachten om hun ontwikkeling systematisch te volgen en te sturen. Aan het eind van het semester wordt vastgesteld of de aanstaande leerkracht op het verwachte niveau zit.

In de [interactieve praatplaat](#) vind je meer informatie over programmatisch toetsen bij Hogeschool IPABO.

Werkplekleren

Leren op de werkplek op de opleidingsschool is een essentieel onderdeel van de opleiding. In de klas op de basisschool bereiden aanstaande leerkrachten zich voor op het beroep van leraar basisonderwijs. In de [werkpleklerengids](#) vind je alle informatie over de organisatie en begeleiding van het werkplekleren.

Veranderingen m.b.t. het werkplekleren

Er zijn een aantal veranderingen ten aanzien van het werkplekleren doorgevoerd. Dit vraagt ook iets anders van de taken van een werkplekbegeleider. De belangrijkste veranderingen op een rij:

- De aanstaande leerkracht bouwt een portfolio op. Aanstaande leerkrachten verzamelen bewijzen om dit portfolio te vullen. Het is mogelijk dat aanstaande leerkrachten feedback vragen op deze bewijzen. Dit is niet alleen meer feedback op een ingevuld lesbeschrijvingsformulier (LBF), of de uitvoering van een lesactiviteit. Het is mogelijk dat aanstaande leerkrachten ook feedback vragen op o.a. een observatie, het formuleren van lesdoelen en/of gesprekken met leerlingen. Zij vragen deze feedback in principe aan de werkplekbegeleider, maar het is ook mogelijk om feedback te vragen aan een intern begeleider, bouwcoördinator, schoolopleider, e.d.
- De bewijzen voor eerstejaars aanstaande leerkrachten staan 'vast'. De aanstaande leerkrachten ontvangen concrete opdrachten die zij als bewijs indienen. De bewijzen van tweedejaars aanstaande leerkrachten zijn ontworpen met een opbouw in vrijheid van semester 1 naar semester 2. Er zijn keuzemogelijkheden aangebracht in o.a. de vorm van bewijzen, een keuze voor een feedbackgever, de planning en de context van het bewijs.

Alle bewijzen zijn gekoppeld aan de onderwijsthema's die worden aangeboden op de IPABO. Voor zowel leerjaar 1 als leerjaar 2 zijn overzichtsdocumenten beschikbaar waarin alle bewijzen toegelicht worden waar je als werkplekbegeleider feedback op dient te geven.

- Het advies van de werkplekbegeleider wordt meegenomen in de beoordeling van de aanstaande leerkracht. Dit advies is in de vorm van een ingevulde voortgangsevaluatie. De voortgangsevaluatie vervangt het adviesformulier waarmee in het huidige curriculum wordt gewerkt. De werkplekbegeleider vult deze voortgangsevaluatie twee keer per semester samen met de aanstaande leerkracht in. Deze ingevulde voortgangsevaluatie wordt meegenomen bij het voortgangsgesprek met de studiebegeleider.
- Een belangrijk onderdeel van het werkplekleren is het WerkPlekLab. Deze bijeenkomsten vinden plaats op de opleidingsschool, met een vastgestelde inhoud. Op deze wijze maken aanstaande leerkrachten een koppeling van theorie naar praktijk en andersom.

Als werkplekbegeleider geef je feedback op verschillende activiteiten en bewijzen en adviseer je door middel van de voortgangsevaluatie. We werken hiervoor met het systeem Portflow. In Portflow verzamelt de aanstaande leerkracht alle informatie voor het portfolio. De aanstaande leerkracht is eigenaar van dit portfolio en deelt (onderdelen van) dit portfolio met de betrokken actoren, waaronder de werkplekbegeleider.

Hieronder vatten we de belangrijkste onderdelen van het werkplekleren in tabel samen.

		Betrokkenen	Frequentie
1.	Stagedagen	• Aanstaande leerkracht • Werkplekbegeleider	• Wekelijks • 8 stageweken per studiejaar.
2.	Feedback op bewijzen	• Aanstaande leerkracht • Werkplekbegeleider	• 10 – 15 keer per semester.
3.	Voortgangsevaluatie	• Aanstaande leerkracht • Werkplekbegeleider	• 2 keer per semester.
4.	Werkpleklabs	• Aanstaande leerkracht • Schoolopleider • Instituutopleider	• 5 bijeenkomsten per studiejaar.
5.	Werkplekassessment	• Aanstaande leerkracht • Schoolopleider • Instituutopleider	• 1 keer per semester.

Tabel 1: Belangrijkste onderdelen werkplekleren

2. Feedback geven op bewijzen

Inleiding

Tijdens de opleiding en het werkplekleren werkt de aanstaande leerkracht aan bewijzen. Met deze bewijzen wordt zichtbaar hoe de aanstaande leerkracht zich ontwikkelt ten aanzien van de leeruitkomsten. Het is belangrijk dat de aanstaande leerkracht feedback vraagt op de bewijzen. Door het verzamelen van feedback kan de aanstaande leerkracht gerichte vervolgstappen in het leren nemen. Elk bewijs is bedoeld om van te leren. Er is geen sprake van een zak-slaagbeslissing. Een bewijs hoeft niet te worden 'behaald', maar wordt ingezet als een middel om van te leren en om inzicht te krijgen hoe de aanstaande leerkracht vordert in de ontwikkeling. De feedback van jou als werkplekbegeleider is daarom erg belangrijk.

2.1 Wat te doen als een aanstaande leerkracht je toegang geeft tot Portflow?

Een aanstaande leerkracht heeft jou uitgenodigd voor zijn portfolio. Hiervan krijg je een e-mail.

1. Klik op de link in jouw e-mail. Dan kom je op de login pagina van het Portflow portaal. Alternatief: Ga meteen naar het portaal: portfolio.drieam.app/external/login
2. Vul hier jouw e-mailadres in. Je krijgt dan nog een mailtje met een magic link om in te loggen op het portaal.
3. Open het mailtje en klik op de link om naar het externe portaal te gaan. Je bent nu ingelogd.
4. Vul jouw naam in. Dat hoeft je maar één keer te doen.

Je bent uitgenodigd voor het portfolio van Kristel Gouverneur.

Kristel Gouverneur nodigt jou uit om het in Portflow gemaakte portfolio te bekijken.

Je kunt het portfolio van Kristel Gouverneur bekijken door te klikken op de knop in deze mail. Je toegang tot de portfolio verloopt op 06-08-2025.

[Bekijk portfolio van Kristel Gouverneur](#)

Welkom bij Portflow voor Extern Genodigden

Welkom!

Deel eerst je e-mailadres met ons zodat we je een 'magic link' naar de externe portal kunnen sturen.

Jouw e-mail *

[Verzenden](#)

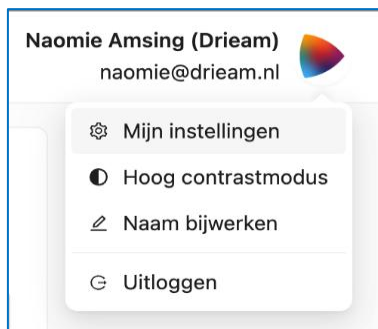
Ga naar de Portflow Externe portal.

Klik op de knop hieronder om veilig naar het externe portaal te gaan. Deze magische link verloopt over 15 minuten.

[Ga naar het externe portaal](#)

Je komt nu op jouw dashboard.

Stel je persoonlijke instellingen in via 'Mijn instellingen'. Kies eventueel een andere taal en andere notificatie-instellingen.

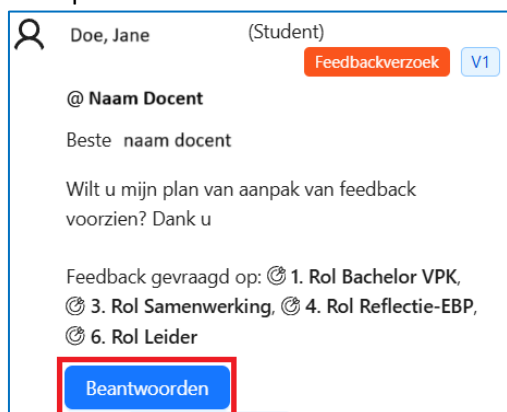
Tip: sla de link naar het portaal op als bladwijzer in je browser, zodat je snel en gemakkelijk toegang hebt tot het portaal: portfolio.drieam.app/external/login.

2.2 Hoe geef je feedback op bewijzen?

Een aanstaande leerkracht heeft jou om feedback gevraagd. Je kunt deze uitnodiging vinden in een e-mail (als je dat hebt ingesteld), op het dashboard bij 'Laatst ontvangen feedbackverzoeken', of via 'Feedbackverzoeken' in het menu bovenin.

1. Ga naar het feedbackverzoek via één van de methodes.
2. Klik op 'beantwoorden'

3. We leren de aanstaande leerkracht om specifiek op de leeruitkomsten (doelen) feedback te vragen. Als de aanstaande leerkracht specifieke feedback heeft gevraagd, klik je op de knop met het logo voor doelfeedback. Er opent een nieuw scherm waarin je doelfeedback kunt geven.

Opmerking *

B I U S “ ☰ ☷ ☑

Snippet invoegen

Schrijf je bericht...

Klik of sleep om bestand(en) bij te voegen

Doelfeedback

☒ Feedbacksnippet voorstellen ⓘ

BKC-feedback X

Feedback gevraagd voor doelen:

(1/2)

(2/2)

☐ ☒ (Feedback)opname toevoegen

Annuleren

Opslaan

- Er opent een scherm voor doelfeedback, waarin de aanstaande leerkracht ook het BKC-format kan hebben toegevoegd.

Doelfeedback

1.1 Ontwikkelkansen [Doelkaart openen](#)

1.1 Ontwikkelkansen | Fase 1

B

I

U

S

“

☰

☷

☑

☑

☑

☑

☑

☑

☑

☑

Snippet invoegen

Bevestigend: Wat gaat er al goed ten opzichte van de leeruitkomst en/of ontwikkelindicator?

Kritisch: Wat kan er nog verbeterd worden om de leeruitkomst en/of ontwikkelindicator aan te tonen?

Constructief: Hoe zou de feedbackvrager dat kunnen doen?

Annuleer

Klaar

5. Schrijf jouw feedback gericht op de leeruitkomst op. Wil je weten wat de leeruitkomst is, klik dan op **Doelkaart openen**. Hier vind je de leeruitkomst met bijbehorende ontwikkelindicatoren. Wanneer je doelfeedback hebt gegeven en op **Klaar** hebt geklikt, zie je dat de knop van het doel groen wordt.

6. Schrijf jouw eventuele algemene feedback in het bovenste **tekstvak**. Je kunt gebruik maken van opmaak, bijlages, video/audio/schermopnames als nodig.
7. Klik op **Opslaan** om het verzoek te verzenden.

BKC-feedback

Bij Hogeschool IPABO geven we BKC-feedback. Het is prettig voor de aanstaande leerkracht als je **Bevestigt** wat er al goed gaat ten opzichte van de leeruitkomst, **Kritisch** bent over wat nog verbeterd moet worden om de leeruitkomst aan te tonen en **Constructief** over hoe de aanstaande leerkracht deze verbetering kan doen¹. We leren aanstaande leerkrachten deze 'BKC-feedback' ook aan elkaar te geven.

BKC-feedback	
Bevestigend (feedback)	Wat gaat er al goed ten opzichte van de leeruitkomst(en)?
Kritisch (feedback)	Wat moet er nog verbeterd worden om de leeruitkomst(en) aan te tonen?
Constructief (feedforward)	Hoe zou de aanstaande leerkracht dat kunnen doen? Hier kun je variëren in mate van sturing. Stel je een vraag of geef je een hele concrete aanwijzing? Richtlijn: begeleidend als het kan, sturend als het moet.

Tabel 2: BKC-feedback

¹ Wil je meer weten over het geven van BKC-feedback? Van de Berg, L., & Ros, A. (2015). 4. *Het geven van goede feedback*. In: Begeleiden van actief leren: Theorie en praktijk van zelfsturing en samenwerking (pp 103-132). Uitgeverij Coutinho.

3. Advies geven d.m.v. de voortgangsevaluatie

Inleiding

Door middel van de voortgangsevaluaties in Portflow krijgt de aanstaande leerkracht inzicht in hoe de ontwikkeling vordert ten aanzien van de leeruitkomsten. Er vinden verschillende voortgangsevaluaties plaats per semester. Zo vult de aanstaande leerkracht twee keer per semester zelf een voortgangsevaluatie in om te reflecteren op de eigen ontwikkeling. Vervolgens vult de aanstaande leerkracht ter voorbereiding op het voortgangsgesprek met de studiebegeleider een zelfevaluatie in om tot een gezamenlijk beeld te komen van de ontwikkeling van de aanstaande leerkracht. Hierin wordt ook de voortgangsevaluatie van de werkplekbegeleider meegenomen. Op basis hiervan kan de aanstaande leerkracht gerichte vervolgstappen nemen in de ontwikkeling tot leerkracht.

Als werkplekbegeleider vul je ook een voortgangsevaluatie in. Je geeft hierin aan in hoeverre de aanstaande leerkracht de leeruitkomsten al heeft aangetoond. Je vult deze voortgangsevaluatie samen met de aanstaande leerkracht tijdens een gesprek in. Je geeft hierbij feedback op de leeruitkomsten:

- 1. Pedagogisch handelen
- 2. Didactisch handelen
- 3. Professionele identiteit

3.1 Hoe geef ik advies over het werkplekleren d.m.v. de voortgangsevaluatie?

Je hebt van een aanstaande leerkracht een uitnodiging gekregen voor een voortgangsevaluatie. Je kunt deze uitnodiging vinden in een e-mail (als je dat hebt ingesteld), op het dashboard bij **Laatst ontvangen evaluatieverzoeken** of via **Evaluatieverzoeken** in het menu bovenin.

1. Start de evaluatie via één van de methodes.
2. Je kunt nu in de evaluatiemodus met het paarse kader. Je kunt dit kader vergroten of minimaliseren zodat je kunt focussen op de evaluatie zelf. Je kunt nu per leeruitkomst aangeven hoe je vindt dat de aanstaande leerkracht het doet t.a.v. deze leeruitkomst.
3. Er wordt gevraagd om alle pedagogische, didactische of op professionele ontwikkeling gerichte leeruitkomsten te evalueren: in ontwikkeling, verwacht niveau of boven niveau. Geef ook een korte tekstuele toelichting bij het tekstvak **Doelfeedback**.

Je kunt hierbij gebruik maken van een feedbackkader voor voortgangsevaluaties, opgenomen in [bijlage 2](#).

4. Je kunt tussentijds pauzeren als dat nodig is. Sluit de evaluatiemodus met de knop rechtsonder: 'Sluit evaluatiemodus'. Je kunt later verder gaan.

Evaluatie indienen	Sluit evaluatiemodus
--------------------	----------------------

5. Als je klaar bent met invullen, klik je op 'Evaluatie indienen'. Je ziet of je de evaluatie volledig hebt ingevuld. Na het inleveren kun je de evaluatie niet meer aanpassen.

Bevestig jouw evaluatie

Rol: Begeleider

Je hebt 16 van de 16 doelen beoordeeld.

Controleer hierboven je rol voordat je deze evaluatie indient. Je bent niet verplicht om feedback te geven en/of alle doelen te scoren. Eenmaal ingediend zal de portfolio-eigenaar een notificatie ontvangen.

Terug naar evaluatiemodus Evaluatie indienen

Bijlagen

Bijlage 1 Begrippenlijst

Begrip	Korte toelichting
Canvas	Online leeromgeving voor de aanstaande leerkracht waar zij o.a. de studiegids, het collegeplan en de inhoud van de onderwijsthema's terugvinden.
Leeruitkomsten	Leeruitkomsten vervangen de eerdere bekwaamheidseisen en beschrijven wat aanstaande leerkrachten aan het einde van de opleiding aantoonbaar weten, kunnen en doen. De landelijke leeruitkomstgebieden zijn hierbij als uitgangspunt genomen (pedagogisch handelen, (vak)didactisch handelen, (vak)inhoudelijke expertise, onderzoekend handelen en professionele identiteit.
Portflow	In Portflow verzamelt de aanstaande leerkracht alle informatie voor het portfolio. De aanstaande leerkracht is eigenaar van dit portfolio en deelt dit portfolio met de betrokken actoren, waaronder de werkplekbegeleider.
Programmatisch toetsen	Programmatisch toetsen betekent dat de aanstaande leerkracht gedurende het studiejaar de tijd krijgt om zich te ontwikkelen en op verschillende momenten informatie verzamelt over het functioneren als aanstaande leerkracht en de doorgemaakte ontwikkeling.
Studiebegeleider	De studiebegeleider en aanstaande leerkrachten vormen samen een klas op de opleiding. De studiebegeleider begeleidt de aanstaande leerkracht bij de persoonlijke professionele ontwikkeling en monitort de studievoortgang.
Voortgangsevaluatie	Door middel van een voortgangsevaluatie krijgt de aanstaande leerkracht inzicht in hoe de ontwikkeling vordert ten aanzien van de leeruitkomsten. Er vinden verschillende voortgangsevaluaties plaats per semester.
Werkplekbegeleider	De werkplekbegeleider is de (dagelijkse) begeleider van de aanstaande leerkracht bij het werkplekleren in de praktijk. De werkplekbegeleider vormt een belangrijke schakel tussen de opleiding en de rijke leeromgeving van de school.

Bijlage 2 Feedbackkader voor voortgangsevaluaties

Ter ondersteuning bij het bepalen van het niveau waarop de aanstaande leerkracht de leeruitkomst heeft aangetoond, kun je als werkplekbegeleider gebruikmaken van een feedbackkader. Er wordt hierbij onderscheid gemaakt tussen:

- In ontwikkeling;
- Verwacht niveau;
- Boven niveau.

Het feedbackkader, in de vorm van een rubric, helpt om tot een valide en betrouwbaar oordeel te komen. Onderstaande tabel geeft het feedbackkader voor voortgangsevaluaties weer:

	In ontwikkeling	Verwacht niveau	Boven niveau
Leeruitkomst	De groei ten aanzien van de leeruitkomst is nog in ontwikkeling.	De aanstaande leerkracht toont de leeruitkomst aan op verwacht niveau.	De aanstaande leerkracht toont de leeruitkomst aan boven niveau.
Zelfstandigheid	De aanstaande leerkracht heeft ondersteuning en aanmoediging en handelt nog niet zelfstandig passend bij de leeruitkomst.	De aanstaande leerkracht handelt zelfstandig in situaties die aansluiten bij de leeruitkomst.	De aanstaande leerkracht neemt initiatief en handelt proactief in voorspelbare als minder voorspelbare (complexere) situaties.
Onderbouwing	De onderbouwing vanuit theorie is oppervlakkig of beperkt. • De aanstaande leerkracht laat onvoldoende zien dat hij de literatuur beheerst. • De aanstaande leerkracht laat onvoldoende zien dat hij de theorie aan praktijksituaties kan koppelen.	De aanstaande leerkracht onderbouwt op de juiste wijze vanuit theoretische bronnen. • De aanstaande leerkracht laat zien dat hij de literatuur beheerst. • De aanstaande leerkracht laat zien dat hij de theorie aan praktijksituaties kan koppelen.	De onderbouwing is diepgaand, kritisch en verbonden aan meerdere perspectieven (bijv. theorie, praktijk, visie).
Reflectie	De reflectie is oppervlakkig of beperkt tot beschrijving van ervaringen. De aanstaande leerkracht benut feedback niet/	De aanstaande leerkracht reflecteert op een systematische wijze op zijn handelen en leidt tot leerdoelen of verbeterpunten.	De aanstaande leerkracht toont diepgaande en kritische reflectie waarbij eigen handelen wordt verbonden aan

	nauwelijks om te leren en zich te ontwikkelen tot leerkracht.	De aanstaande leerkracht vraagt actief om feedback en benut deze doelgericht om zijn professionele handelen te verbeteren en formuleert leerdoelen.	onderliggende opvattingen, theorieën of feedback. De aanstaande leerkracht weegt verschillende feedbackperspectieven af en vertaalt dit naar concrete leerdoelen om te ontwikkelen tot leerkracht.
--	---	---	---

Tabel 3: Feedbackkader